

Årsredovisning 2019

Myndigheten för familjerätt
och föräldraskapsstöd

Innehåll

Förord	5	Stöd till adopterade	26
Myndighetens årsredovisning 2019	6	Uppgifter om oegentligheter	26
Myndighetens uppdrag	6	Auktorisationer	27
Myndighetens instruktion	6	Antal förmedlade adoptioner	29
Regeringsuppdrag	7	Tillsyn över adoptionsorganisationerna	29
Kunskapslyftet för barnets rättigheter	7	Kostnadsutvecklingen för adoption genom en organisation	30
Jämställdhetsintegrering	8	Arbetet för ökad enhetlighet och transparens om kostnader	30
Tillsammans mot brott.....	8	Myndighetsuppgifter kopplade till internationella adoptioner.....	30
Ta fram och utveckla indikatorer på myndighetens områden.....	10	Internationell samverkan och samråd	32
Genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd.....	10	Nationell samverkan och samråd	32
Stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.....	10	Kommunikation	33
Ökad kunskap i frågor som rör surrogatarrangemang i utlandet.....	11	Utveckling	34
Praktik i staten	11	Publicerat	35
Agenda 2030	11	Statistik.....	35
ANDT-strategin	11	Internationella adoptioner	35
Remisser	11	Sociala medier	35
Samråd	12	Webbplatsen.....	35
Myndighetssamverkan.....	12	Press och media	35
Digitalisering.....	12	Kompetensförsörjning	36
Tillitsbaserad styrning i statliga myndigheter	12	Aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen	36
Sakområden	14	Kostnader och intäkter fördelade på verksamhet	37
Föräldraskapsstöd	14	Verksamhetsindelade kostnader 2019	37
Samråd	15	Verksamhetsindelade intäkter 2019	37
Familjerådgivning	16	Verksamhetsindelade kostnader 2018	38
Familjerätt	17	Verksamhetsindelade intäkter 2018	38
Förändringar i lagstiftning under året.....	18	Finansiell redovisning	39
Verksamhet under året.....	20	Resultaträkning	39
Frågor och svar	21	Balansräkning	40
Kunskap utöver juridik	22	Anslagsredovisning	41
Utbildningar och föreläsningar	22	Tilläggsupplysningar	42
Samråd och nätverk.....	22	Redovisningsprinciper	42
Föreskrifter och allmänna råd.....	22	Värderingsprinciper	42
Statistik.....	23	Ersättningar och andra förmåner	43
Internationella adoptioner	25	Anställdas sjukfrånvaro	44
Kunskapsförmedling.....	25	Noter	45
Adoptionsförmedling	25	Sammanställning över väsentliga uppgifter	50
Enskild adoption	26	Årsredovisningens undertecknande.....	52
Stöd till adoptivfamiljer	26		

Förord

Året som gått har till största delen präglats av utveckling av myndigheten. MFoF har fortsatt att rekrytera efter personalavgångarna som uppstod i samband med myndighetens omlokalisering 2018. 2019 har varit ett år präglat av utveckling inom administration och verksamhet. MFoF har bland annat arbetat med digitalisering och utveckling av IT-system och interna rutiner för att underlätta och effektivisera det löpande arbetet. Vi har aktivt arbetat med att lansera och marknadsföra den nya strategin inom föräldraskapsstöd som regeringen fattade beslut om 2018. Myndigheten har även arbetat fram ett kunskapsstöd inom surrogatarrangemang i utlandet, samt arbetat vidare med uppdraget om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.

Under årets sista dagar lanserade MFoF en helt ny webbplats i syfte att utveckla och förbättra kommunikationen med myndighetens målgrupper.

I slutet av 2019 hade MFoF 20 medarbetare. MFoF har haft möjlighet att rekrytera de yrkeskompetenser som behövs för verksamheten och flera som rekryterats har sin bakgrund i närliggande verksamhetsområden. Den juridiska kunskapen och erfarenheten medför att rättssäkerheten i myndigheten kan upprätthållas, inte minst inom verksamhetsområdet internationella adoptioner. Samtidigt behöver medarbetarna fortsätta att sätta sig in i sakfrågorna och bygga upp de kompetenser som krävs för att utföra myndighetens olika uppdrag.

Tack vare goda förutsättningar och engagerat arbete ser vi positivt på myndighetens fortsatta arbete och utveckling.

Maria Lundmark
Tillförordnad generaldirektör

Myndighetens årsredovisning 2019

Myndighetens uppdrag

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) är kunskapsmyndighet för föräldraskapsstöd, familjerådgivning och den familjerätt som ligger under kommunernas socialnämnder. Myndigheten arbetar också för att internationella adoptioner av barn till Sverige ska ske enligt lag och på ett etiskt godtagbart sätt. Det gör MFoF genom auktorisation och tillsyn.

Myndighetens viktigaste målgrupper är yrkesverksamma och beslutsfattare i kommuner, regioner och det civila samhället. I all myndighetens verksamhet ska barnets rättigheter främjas som de uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter. Myndigheten arbetar också för ett jämlikt och jämställt föräldraskap.

Myndighetens instruktion

Enligt förordningen (2017:292) med instruktion för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd ska MFoF bedriva och främja ett kunskapsbaserat arbete och ansvara för kunskapsförmedling i frågor som rör socialnämndernas familjerättsliga ärenden om barns vårdnad, boende och umgänge, fastställande av faderskap och föräldraskap, samarbetssamtal som sker på uppdrag av domstol samt föräldraförberedelse, medgivandeutredning och stöd till barn och föräldrar vid internationell adoption.

Myndigheten ska också bedriva och främja ett kunskapsbaserat arbete och ansvara för kunskapsförmedling av förebyggande insatser inom områdena samarbetssamtal som inte sker på uppdrag av domstol, familjerådgivning och stöd till föräldrar i föräldraskapet för att främja barnets utveckling och hälsa (föräldraskapsstöd).

Vad gäller internationella adoptioner ska MFoF särskilt övervaka att de svenska auktoriserade sammanslutningarnas arbete med internationell adoptionsförmedling sker i enlighet med lag och Haagkonventionens bestämmelser samt på ett i övrigt etiskt godtagbart sätt. MFoF ska vidare följa

den internationella utvecklingen och samla information i frågor som rör adoption av utländska barn, och följa utvecklingen av kostnaderna för adoption av utländska barn. MFoF:s uppgift är att auktorisera och utöva tillsyn över adoptionsorganisationerna och är centralmyndighet enligt Haagkonventionen. MFoF betalar ut statsbidrag till auktoriserade adoptionssammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade.

MFoF ansvarar för den officiella statistiken om familjerätt och familjerådgivning, utfärdar föreskrifter och allmänna råd och fastställer formulär till protokoll som socialnämnd ska föra vid fastställande av faderskap och föräldraskap.

I all verksamhet som myndigheten bedriver ska MFoF främja barnets rättigheter med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Myndigheten ska även främja jämställdhet och ett jämställt föräldraskap. Myndigheten ska samråda med andra myndigheter och organisationer inom sitt område. Myndigheten ska i årsredovisningen rapportera om utvecklingen inom sitt verksamhetsområde, belysa aktuella problem samt redovisa vilka åtgärder som myndigheten vidtagit.

Regeringsuppdrag

Kunskapslyftet för barnets rättigheter

I regleringsbrevet för 2017 fick MFoF i uppdrag att analysera om det finns behov av att utveckla den praktiska tillämpningen av FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) inom sina verksamhetsområden och senast den 30 mars 2018 redovisa hur identifierade utvecklingsområden kan tas tillvara i myndighetens verksamhet (det s.k. kunskapslyftet för barnets rättigheter). I regleringsbrevet för 2018 fick MFoF även i uppdrag att återrapportera hur arbetet fortskridit med att ta om hand de identifierade utvecklingsområdena i verksamheten. I återrapporteringen ingår också att redovisa de eventuellt nya utvecklingsområden som identifierats.

Den 29 mars 2018 lämnade MFoF sin redovisning av regeringsuppdraget Barnrätt i praktiken (dnr 4.2.2:1168/17). I redovisningen till regeringen (Socialdepartementet) har utgångspunkten varit att analysera beslutsprocesser och styrdokument ur ett barnrättsperspektiv. Vidare har MFoF kartlagt utvecklingsområden inom myndighetens verksamheter. Rapporten är uppdelad efter

myndighetens verksamhetsdelar med identifierade utvecklingsområden, analys och slutsatser av hur barnets rättigheter bättre kan tas tillvara samt vilka åtgärder som MFoF vidtagit och planerar att vidta med anledning av uppdraget.

Efter rapporten har MFoF deltagit i de möten som Barnombudsmannen hållit med anledning av uppdraget. Vidare har MFoF bland annat vidtagit följande åtgärder:

- Myndigheten har analyserat de uppgifter som framkom vid tidigare granskningar av barnrapporterna och tagit med dessa punkter i en ny modell för myndighetens landbevakning.
- Myndigheten har beskrivit behovet av en statlig översyn av stöd till adopterade och deras familjer.
- Myndigheten har i genomförandeplan till departementet framfört att det behövs en genomgång av t ex strukturerade föräldraskapsstödsprogram utifrån ett barnrättsperspektiv.

Jämställdhetsintegrering

2016 redovisade MFoF en handlingsplan till regeringen för hur myndigheten avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering för att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Under åren 2017–2018 var MFoF:s främsta fokus för arbete med jämställdhetsintegrering kartläggning och strategisk planering. Tiden före omlokaliseringen av myndigheten var samtliga medarbetare kvinnor och antalet manliga sökande till nya tjänster var begränsat. Idag arbetar MFoF strategiskt med kompetensförsörjning och utformning av kravprofiler i syfte att nå en jämnare könsfördelning inom myndigheten.

Under 2019 har två medarbetare deltagit i Jämställdhetsforum med syfte att skapa kontakter och inspireras inför myndighetens fortsatta arbete med jämställdhetsintegreringen. Vidare har samtliga medarbetare och ledningsgruppen deltagit i en verksamhetsanpassad utbildning om jämställdhetsintegrering som planerades tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten. Det övergripande syftet var att skapa förutsättningar för ett verkningfullt arbete för att bidra till de jämställdhetspolitiska målen.

I september 2019 genomförde MFoF, tillsammans med Malmö universitet och länsstyrelserna, konferensen Jämställt föräldraskap – gynnar arbetstagare och arbetsgivare. Ett föräldravänligt arbetsliv är en av flera viktiga faktorer för en jämnare fördelning av såväl hemarbete, ansvar för barn som en mer jämställd ekonomi.

Under 2019 påbörjades arbetet med att säkerställa att myndighetens styrdokument genomsyras av jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv, med början av en översyn av myndighetens tillsynsplaner inom adoptionsområdet.

Arbetsgruppen som har ett samordnat ansvar för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering har under året utökats från två till tre personer, som tillsammans representerar myndighetens samtliga sakområden.

MFoF:s strategiska kompetensförsörjning är ett resultat av den interna jämställdhetsintegrering-

en genom att MFoF idag har en jämnare könsfördelning. Idag är 14 av myndighetens anställda kvinnor och 6 är män.

Utökningen av antalet medarbetare som arbetar med samordningen av jämställdhetsintegreringen och det påbörjade arbetet med översyn av myndighetens styrdokument bedöms öka förutsättningarna för ett förändrat arbetssätt gällande jämställdhetsintegrering.

Tillsammans mot brott

MFoF har i uppdrag att redovisa vilka insatser som genomförts eller påbörjats sedan 2017 och som på kort eller lång sikt kan ha betydelse för de strategiska målsättningarna i det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott. Myndigheten ska även, i den utsträckning detta är möjligt, bedöma eventuella effekter av genomfört arbete (ändring av regleringsbrev för budgetåret 2019 för MFoF, S2019/01375/FST).

I Tillsammans mot brott beskrivs att MFoF har det statliga ansvaret för familjerättsliga frågor inom socialtjänsten, internationella adoptioner och föräldraskapsstöd. Myndigheten ansvarar bland annat för att öka möjligheterna till ett förebyggande arbete där risker som eskalerande konflikter mellan föräldrar kan motverkas genom tidiga stödinsatser.

MFoF för en dialog med Brottsförebyggande rådet (Brå) kring insatser till föräldrar i föräldraskapet både vad det gäller universellt och riktat stöd utifrån rätten till en trygg barndom och en trygg uppväxt. MFoF stöder avsikten att tydligare föra samman myndigheter med gemensamma beröringspunkter och diskutera konkreta frågeställningar för att få ökad kunskap om vad som fungerar, samtidigt som den kunskap som redan finns behöver värderas, systematiseras och tillgängliggöras på ett enkelt sätt.

MFoF:s generaldirektör har deltagit vid ett rådslag om myndighetssamverkan som arrangerades av Brå. Vidare har MFoF:s utredare inom föräldraskapsstöd deltagit som utställare på Brå:s nationella konferens Råd för framtiden. Fokus låg på vikten av att ge föräldrar ett tidigt, uppsökande

stöd i föräldraskapet, med betoning på att åtgärder som ökar möjligheterna för ett gott föräldraskap har stor brottsförebyggande potential.

Under perioden 2017–2019 har MFoF även ingått i en arbetsgrupp om barn och våld, initierad av Socialstyrelsen. Syftet var att undersöka förutsättningarna för en åtgärdskedja – från förebyggande insatser till stöd och behandling för barn i familjer med våld. Myndigheten planerar ett utbildningspaket för samtalsledare som ska innehålla material om samtal med barn, med syfte att bland annat tidigt upptäcka barns utsatthet för våld.

I maj 2019 arrangerade MFoF, tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna, ett dialogmöte kring föräldraskapsstöd och våldsprevention.

Slutligen kan nämnas att MFoF deltar i ett antal nätverk, möten och konferenser som kan relateras till brottsprevention. Detta för att öka myndighetens kunskap ur exempelvis ett allmänt hälsofrämjande perspektiv men även med fortsatt fokus på att förebygga ohälsa, utsatthet, risk- och missbruk, kriminalitet, våld med mera.

följa upp föräldraskapsstödet, strategins målsättning och målområden, och i det arbetet ta hänsyn till regeringens uppdrag till myndigheten att utveckla indikatorer inom sina verksamhetsområden. MFoF har under året haft dialog med såväl Barnombudsmannen som Jämställdhetsmyndigheten och Folkhälsomyndigheten, eftersom uppdraget genomsyras av ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv samt jämlikhet i hälsa.

Myndigheten har fortsatt ett nära samarbete med länsstyrelsernas samordnare för föräldraskapsstöd och samverkar med övriga relevanta myndigheter och aktörer inom föräldraskapsstödsområdet. Samverkan har lett till att föräldraskapsstöd nu lyfts som en värdefull främjande och tidigt förebyggande insats på ett tydligt sätt även inom andra politikområden. Uppdraget att stödja genomförandet av den nationella strategin delredovisas till Socialdepartementet den 1 april 2020 och slutredovisas senast den 1 april 2022.

MFoF har i en dialog med Socialdepartementet i juni 2019 återkopplat hur arbetet fortskrider utifrån den plan för genomförande av uppdraget som lämnades in i november 2018. Under rubriken föräldraskapsstöd redovisas 2019 års verksamhet och insatser kopplat till MFoF:s uppdrag.

Stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden

2018 fick MFoF i uppdrag att analysera kommuners behov av stöd och förutsättningar för samverkan i familjerättsliga ärenden (S2014/03297/FST och S2018/04676/FST, delvis). MFoF ska identifiera framgångsfaktorer och den kunskap som analysen genererar ska sammanställas och göras tillgänglig för kommunala huvudmän och professionen. I uppdraget ska ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv beaktas. Uppdraget ska slutredovisas till Socialdepartementet senast den 31 mars 2021. De åtgärder som har vidtagits under året redovisas under rubriken Vårdnad, boende och umgänge.

Ökad kunskap i frågor som rör surrogatarangemang i utlandet

I ett regeringsbeslut från juni 2018 fick MFoF i uppdrag att ta fram och sprida ett kunskapsstöd som ska ge vägledning till de myndigheter som kan komma att hantera frågor som rör surrogatarangemang i utlandet (Ju2018/03399/L2). I uppdraget ingick även att överväga om det finns behov av särskild information avsedd för myndigheternas kontakter med enskilda. Uppdraget har utförts med bistånd av Migrationsverket, Skatteverket och ett urval av socialtjänster och redovisades till Justitiedepartementet den 12 december 2019. Åtgärderna som har vidtagits redovisas under rubriken Faderskap, föräldraskap och moderskap.

Praktik i staten

MFoF har i uppdrag att ta emot nyanlända arbetsökande och personer med funktionsvariation med nedsatt arbetsförmåga för praktik under 2019.

Under rådande omständigheter sedan flytten från Stockholm har MFoF inte haft praktiska möjligheter att genomföra uppdraget. Detta har kommunicerats till Statskontoret i delrapporteringar 2019-01-15 och 2019-04-01.

Agenda 2030

Av Agenda 2030:s 17 mål och 169 delmål för hållbar utveckling har MFoF identifierat sju mål och 26 delmål där myndighetens verksamhet har möjlighet att påverka utvecklingen. Målen har innehåll som berör hälsa, jämställdhet, social välfärd och jämlikhet. Målen redovisades till regeringen i augusti 2016 och MFoF ingår i Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030.

ANDT-strategin

Februari 2016 fick MFoF ett uppdrag av regeringen att stödja genomförandet av en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016–2020 (ANDT-strategin). MFoF har under 2019 deltagit i det myndighetsgemensamma arbetet som leds av Folkhälsomyndigheten.

Ta fram och utveckla indikatorer på myndighetens områden

MFoF fick i regleringsbrevet 2017 i uppdrag att inom sina verksamhetsområden, i samråd med Socialdepartementet, ta fram och utveckla indikatorer som gör det möjligt att följa upp och se utvecklingen över tid i förhållande till målsättningar inom områdena familjerätt, familjerådgivning, internationella adoptioner och föräldraskapsstöd. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2020 till Socialdepartementet.

Genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd

Under 2019 har MFoF fortsatt att stödja genomförandet och följa upp den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd (S2018/04675/FST). Inom ramen för uppdraget ska MFoF ta initiativ utifrån de prioriteringar som myndigheten bedömer som angelägna för att uppnå strategins mål och inriktningen i strategin. MFoF ska även

Remisser

Antalet remisser till MFoF har ökat i takt med kännedomen om myndighetens uppdrag. Under året har MFoF besvarat följande remisser:

- Betänkandet Nya regler om faderskap och föräldraskap, SOU 2018:68
- Riktlinjer vid tillämpningen av 14§ statistikförordningen
- SOU 2019:32 Straffrättsligt skydd för barn som bevittnar brott mellan närstående samt mot uppmaning och annan psykisk påverkan att begå självmord
- Revidering av föreskrifter om statliga myndigheters rapportering av IT-incidenter
- SOU 2019:23 Styrkraft i funktionshinderpolitiken

Samråd

MFoF har ett stort antal samrådsuppdrag med andra myndigheter, främst inom områdena föräldraskapsstöd och familjerätt. Vidare ingår MFoF i en rad olika referensgrupper. Samråden redovisas under respektive sakområde.

Myndighetssamverkan

MFoF ingår i myndighetssamverkan med Statskontoret, som förvaltar MFoFs telefonväxel. MFoF ingår även i ett lokalt myndighetsnätverk med ett tiotal andra myndigheter. Exempel på aktivitet som nätverket deltagit i under året är bland annat en gemensam utbildning i mänskliga rättigheter. Utbildningen genomfördes av Uppsala universitet i samarbete med MFoF.

Vidare har MFoF och Försäkringskassan undertecknat en avsiktsförklaring om IT-drift inom ramen för Försäkringskassans uppdrag att 2017–2020 erbjuda samordnad och säker statlig IT-drift för vissa myndigheter (Fi 2017/03257/DF).

Digitalisering

MFoF har teknisk utrustning för att kunna hålla Skype-möten och delta i webbsända föreläsningar, möten med mera.

I slutet av 2019 lanserade MFoF en ny webbplats. Utgångspunkten kommer att vara att kunskapsspridningen i än större utsträckning ska ske digitalt via den nya webbplatsen som kommer att fortsätta utvecklas under 2020.

MFoF har under 2019 upphandlat och infört ett nytt ärende- och dokumenthanteringssystem. Systemet kommer att vara i drift för samtliga medarbetare på MFoF den 27 januari 2020.

Tillitsbaserad styrning i statliga myndigheter

MFoF har under 2019 ingått i ett av de två tillitsnätverk som Tillitsdelegationen startat. MFoF deltog i nätverket för att utveckla och arbeta aktivt med tillitsbaserad styrning och ledning. Vi såg även ett värde i att tillgodogöra oss stöd och erfarenhetsutbyte med andra myndigheter. Vidare syftar MFoFs medverkan i nätverket till att ge myndigheten stöd i att arbeta mer strategiskt med tillitsbaserad styrning och ledning i rollen som kunskapsmyndighet.

Sakområden

Föräldraskapsstöd

I den nationella strategin om ett stärkt föräldraskapsstöd (2018) har regeringen utvecklat definitionen av föräldraskapsstöd och betonat att barns rättigheter, jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa ska genomsyra allt arbete. MFoF har därför under 2019 valt att prioritera och sätta fokus på dessa perspektiv, i synnerhet ett jämställt föräldraskap. Detta har medfört samarbete och dialog med flera aktörer då strategin omfattar såväl universellt som riktat föräldraskapsstöd.

MFoF har under 2019 fortsatt med regionala dialoger kring den nationella strategin tillsammans med länsstyrelserna. Myndigheten har besökt länen och informerat samt deltagit i workshops och diskussioner med yrkesverksamma kring hur vi tillsammans bäst skapar förutsättningar i kommuner och regioner för att arbeta med föräldraskapsstöd. Utifrån preventionstjärnan har MFoF kommunicerat att ett framgångsrikt stöd till föräldrar under barnets hela uppväxt bygger på ett brett anslag. Det ska i hög grad bygga på redan befintliga verksamheter inom exempelvis mödra- och barnhälsovård, öppen förskola, förskola, grundskola, gymnasieskola, habilitering och socialtjänst.

Myndigheten har även anordnat en nationell konferens på temat *Jämställt föräldraskap – gynnar arbetstagare och arbetsgivare* för att belysa att arbetsgivare har en skyldighet att underlätta för sina anställda att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Konferensen genomfördes i samverkan med bland andra Försäkringskassan, Arbetsgivarverket, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett flertal arbetsgivarorganisationer och fackförbund. Den webbsändes och finns tillgänglig i efterhand via www.mfof.se.

Som kunskapsmyndighet har MFoF startat flera viktiga samarbeten under året, bland annat med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och SOM-institutet vid Gö-

teborgs universitet. I samarbete med SBU har MFoF sammanställt och spridit kunskap om vilka föräldrastراتيجier som är effektiva för att minska barns utagerande beteende på universell, selektiv och indikativ nivå samt i behandling. Myndigheten har även genomfört ett öppet forskarmöte för att stimulera forskningen inom området och främja erfarenhetsutbyte mellan lärosäten. Myndigheten har vidare knutit till sig ett antal forskare i en referensgrupp som stödjer myndigheten genom att bidra med tvärvetenskapliga perspektiv i aktuella frågor. Dessa forskarmöten är uppskattade och har lett till nya kontakter mellan lärosäten samt bidragit till en förbättrad helhetsbild av forskningsfältet.

Utifrån uppdraget att följa upp föräldraskapsstödet samt strategins mål och målområden, samt uppdraget att ta fram och utveckla indikatorer, genomförde myndigheten under våren en kartläggning av tio kommuners arbete med stöd till föräldrar. Detta för att visa på variationen över landet vad gäller kommuners förutsättningar och behov. För mödra- och barnhälsovårdens verksamheter genomfördes ett dialogmöte på samma tema tillsammans med Folkhälsomyndigheten, och underlag har även inhämtats från representanter från yrkesverksamma inom socialtjänsten samt från länsstyrelserna. Vidare har samtal förts med en rad myndigheter för att inhämta erfarenheter kring mätning, uppföljning och indikatorer. Samtalen har visat att uppföljning och mätning är ett angeläget område för samtliga aktörer som arbetar med föräldraskapsstöd, och det är önskvärt med ett tydligare nationellt stöd i frågan.

Utöver detta har MFoF under året samrått och deltagit i samverkan med flera aktörer. Frågor som diskuterats har bland annat rört föräldraskapsstöd i relation till våldsprevention, psykisk hälsa, segregation, funktionsvariation, jämställdhet, våld mot barn, ANDT, spelberoende, överskuldssättning, hedersrelaterat våld och förtryck, föräldrasamverkan i skolan, brottsförebyggande arbete, hälsosamma levnadsvanor och barns rättigheter.

Samråd

MFoF har fört en nära dialog med länsstyrelsernas nationella samordnare och det arbetsutskott som samordnaren har som stöd i sitt uppdrag. Myndigheten har också deltagit i länsstyrelsernas nationella nätverksträffar. Förutom de regionala konferenserna om föräldraskapsstöd som MFoF deltagit i har myndigheten samverkat via kontakter med andra myndigheter och idéburna organisationer.

MFoF har också fört dialog med Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i uppdraget att följa och stödja statens överenskommelse med SKR om en tillgänglig barnhälsovård samt kring späda barns hälsa och utveckling.

MFoF har deltagit i den nationella myndighets-samverkan inom ANDT-området som leds av Folkhälsomyndigheten. Vidare har MFoF deltagit i Länsstyrelsen Östergötlands myndighetsnätverk kring hedersrelaterat våld och förtryck, samt fört dialog med samordnaren om uppdraget att utveckla ett våldsförebyggande program för arbete med föräldrar i hederskontext.

MFoF har haft samarbete med Jämställdhetsmyndigheten, främst kring områdena jämställt föräldraskap och jämställdhetsintegrering. Under hösten deltog MFoF, tillsammans med

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten samt yrkesföreningarna inom mödra- och barnhälsovården, i ett möte om ANDT-förebyggande arbete inom MVC och BVC samt det tidiga föräldraskapsstödet.

Myndigheten har fortsatt dialogen med styrelsen för Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF). Myndigheten har deltagit på ett par möten som FFFF initierat tillsammans med Folkhälsomyndigheten och utvalda forskare där det diskuterades hur en utvärdering av effekter av familjecentralernas verksamhet kan struktureras och genomföras.

Under 2019 har MFoF haft kontinuerligt informations- och erfarenhetsutbyte med Duvnäs föräldrastöd och Spira öppen förskola för adopterade.

Familjerådgivning

Familjerådgivningen vänder sig till par, föräldrar och familjer. Totalt pågick 38 692 ärenden i den kommunala familjerådgivningen år 2018, vilket är en ökning jämfört med 2017. Parrelationer är fortfarande vanligast vid kommunal familjerådgivning, med något fler gifta än sambos. Förekomsten av familjerådgivning visar även fortsättningsvis på förhållandevis stora regionala skillnader.

MFoF har deltagit i Föreningen Sveriges kommunala familjerådgivares (KFR:s) studiedagar, vilket har skapat tillfällen att samtala med familjerådgivare från hela landet.

MFoF har tagit fram en enkät om familjerådgivning för att få aktuell kunskap om hur det ser ut i landet och om det finns stora variationer. Frågorna gäller bland annat samtalsavgifter, väntetider och bemanning. Enkäten kommer att skickas ut till kommunerna under våren 2020 och utifrån svaren planerar MFoF att uppdatera det meddelandeblad som Socialstyrelsen tidigare gett ut. MFoF planerar även att se över den officiella statistiken om familjerådgivning.

Familjerätt

Hur människor bildar familj och hur särlevande föräldrar löser olika frågor för barnen är områden som är under ständig förändring och utveckling. Det märks i hög grad inom det familjerättsliga arbetet.

Utvecklingen av behandlingsmetoder vid ofrivillig barnlöshet har fått stor betydelse för människors möjlighet att bilda familj. Den kan till och med sägas ha ändrat eller utvidgat själva begreppet familj genom att ett föräldraskap kan definieras på flera sätt – genetiskt, biologiskt, rättsligt och socialt. Regleringen ser olika ut i olika länder. Då barn kommer till på sätt som är möjliga i andra länder, men som inte är reglerade eller tillåtna i Sverige, uppstår komplicerade rättsliga situationer. Frågor väcks om hur barnets intressen och rättigheter ställs i relation till föräldrarnas. Exempel på sådana förfaranden är surrogatarrangemang och assisterad befruktning med en anonym donator. När barnkonventionen 2020 blivit lag uppstår ytterligare frågor om hur barnets rättigheter ska tas tillvara och konventionen tillämpas i dessa fall. Surrogatavtal uppfattas som en grannliga och komplex uppgift för socialnämnden att hantera.

Antalet komplicerade faderskapsärenden har ökat i kommunerna till följd av att många människor befinner sig i asylprocess eller är bosatta i olika länder. I flera fall saknar föräldrarna godkänd legitimationshandling, vilket försvårar handläggningen både vad gäller provtagning för DNA och fastställande av faderskap. Faderskapsutredningar för ensamkommande barn är förenade med särskilda svårigheter eftersom föräldrarna inte finns i Sverige och informanten i utredningen blir därför oftast barnet. Det är i princip omöjligt att få kontakt med föräldrar som befinner sig på flykt eller i ett krigsdrabbat land och många utredningar måste därför läggas ner. Kommunerna önskar vägledning i hur de ska hantera dessa utredningar, bland annat vid bedömning av barnets hemvist i de fall barnet saknar uppehållstillstånd. Även i andra komplexa ärenden önskar kommunerna få stöd i handläggningen. Det är också tydligt att kommunerna upplever svårigheter med ändringarna i lagstiftningen, särskilt avseende den utökade möjligheten att medverka vid fastställande av faderskap som anges i 3 a § lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor. Det finns behov av en översyn av lagen eftersom den tolkas olika av kommunerna.

Under 2018 var 64 000 barn med om att deras föräldrar separerade. Separationer är vanligare bland barn med utländsk bakgrund än bland barn med svensk bakgrund, samt vanligare om föräldrarna har en lägre inkomstnivå än om de har en högre inkomstnivå (SCB). Antalet vårdnadstvister i domstol har ökat under de senaste åren, enligt statistik från Domstolsverket. Ökningen bedöms bero på flera faktorer. 2006 års vårdnadsreform, då föräldrars samarbetsförmåga lyftes fram som en omständighet som särskilt ska beaktas vid bedömningen av vårdnadsfrågan, är sannolikt en förklaring. Brister i arbetet med att förebygga vårdnadstvister en annan. Ett mer jämställt föräldraskap och en ökad konfliktbenägenhet är exempel på andra troliga faktorer som påverkat målutvecklingen (SOU 2017:6).

Twisterna upplevs av de yrkesverksamma inom familjerätten ha blivit allt svårare. Utredarna behöver bedöma och värdera olika uppgifter om risker där ord står mot ord. När föräldrar lever med skyddade personuppgifter uppstår ytterligare svårigheter, till exempel hur domstolsbeslut om umgängesstöd ska verkställas i dessa fall. Även i samarbetsamtal möter de yrkesverksamma föräldrar med stora samarbetsproblem. Många gånger rör det sig om värdekonflikter som inte går att medla i eller skriva avtal om. Vid en värdekonflikt ifrågasätter en förälder eller båda den andre förälderns lämplighet som vårdnadshavare jämfört med en intressekonflikt, då föräldrarna exempelvis är oense om hur mycket tid barnet ska spendera med var och en av dem utan att ha några synpunkter på den andras föräldraförmåga.

MFoF:s arbete inom familjerättsområdet innefattar:

- Faderskap, föräldraskap och moderskap
- Vårdnad, boende och umgänge
- Samarbetsamtal

Utdragna konflikter mellan föräldrar påverkar barn negativt och kan utgöra en riskfaktor för barnets känslomässiga och sociala utveckling. Det är viktigt att både barn och föräldrar i ett tidigt skede kan erbjudas adekvat stöd och hjälp i frågor som kan påverka barnets situation och vardag. Kommunerna efterfrågar ny lagstiftning, i överensstämmelse med förslagen i Se barnet! (SOU 2017:6) samt satsningar på arbetet med att förebygga föräldrars konflikter, forskning om föräldraalienation och utvärderingar av arbetet med umgängesstöd.

De begränsade resurserna inom kommunerna märks även inom familjerätten. Medel som tidigare lagts på lokal forskning och utvärdering krymper. Ett exempel är nedläggningen av FoU-enheter som tidigare bidragit med ny kunskap inom familjerättsområdet. Även möjligheterna till fortbildning ser ut att minska för kommunanställda. Den fördjupade kursen i vårdnadsutredningar och upplysningar, som ges som uppdragsutbildning vid en högskola, blev inställd våren 2019. Den startade under hösten, dock med flera lediga platser.

Familjerättsprofessionernas Riksförening (FSR) tillhandahåller utbildningar för yrkesverksamma inom familjerättens områden. Under 2019 blev bland annat en av två planerade faderskapskurser inställda. Arrangören antar att kommunernas ekonomi är en del av orsakerna till det låga deltagarantalet. Detta är allvarligt med tanke på mängden komplicerade ärenden som ställer stora krav på kompetens och erfarenhet. Personal som arbetar med familjerättsliga frågor bör få utbildning i syfte att upprätthålla och utveckla den kompetensnivå som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna och ges möjlighet att följa kunskapsutvecklingen inom området.

Förändringar i lagstiftning under året

Den 1 januari 2019 infördes flera förändringar i lagstiftningen som avser faderskap, föräldraskap och moderskap (prop. 2017/18:155).

- Par och ensamstående kvinnor får möjlighet att inom svensk hälso- och sjukvård genomgå befruktning utanför kroppen med enbart donerade könsceller. Kravet på genetisk koppling mellan barnet och en förälder avskaffas.
- Fler vårdinrättningar än universitetssjukhusen får utföra befruktning utanför kroppen med donerade könsceller.
- Barnets rätt till information om sitt ursprung stärks.
- Reglerna om assisterad befruktning i utlandet blir desamma för olikkönade och samkönade par. Föräldraskap ska kunna fastställas under förutsättning att behandlingen har utförts vid en behörig inrättning och barnet har rätt att ta del av uppgifter om spermiedonatoren.
- Det blir enklare att fastställa faderskap enligt svensk lag för den genetiska fadern efter ett surrogatarrangemang i utlandet.

Det införs särskilda regler om föräldraskap för situationer där personer får barn efter att någon av eller båda föräldrarna har ändrat könstillhörighet. Reglerna innebär bland annat att en man som föder ett barn ska anses som far till barnet.

Den 1 januari 2019 trädde även nya lagändringar i kraft som syftar till att förbättra och öka skyddet för hotade och förföljda personer. De tidigare reglerna om kvarskrivning (som innebär att en person efter att ha flyttat även fortsättningsvis kan vara folkbokförd på sin gamla ort med adress hos Skatteverket) ersattes av flexibla regler om så kallad skyddad folkbokföring. Det infördes också regler om förstärkt sekretess för uppgifter om personer med skyddad folkbokföring som är parter i mål och ärenden hos myndigheter och domstolar (prop. 2017/18:145).

Verksamhet under året

Faderskap, föräldraskap och moderskap

Under 2019 har MFoF arbetat med regeringsuppdraget att ta fram ett kunskapsstöd om surrogatarrangemang (Ju2018/03399/L2). I arbetet har bland annat forskare, föräldrar och föreningar intervjuats. Seminarier har arrangerats med de myndigheter och domstolar som kommit i kontakt med frågor som rör surrogatarrangemang i utlandet. Arbetet har genomsyrats av ett barnrättsperspektiv. Kunskapsstödet utgår från barnets rättigheter. Texterna har gjorts anpassade för myndigheternas kontakter med enskilda. En kommunikationsplan håller på att tas fram för spridningen av kunskapsstödet, som ges som en webbutbildning.

MFoF har, med anledning av de lagändringar som gjorts i bland annat föräldraskapen, publicerat frågor och svar på myndighetens webbplats för att nå ut med kunskap inom området. Frågor om socialnämndens ansvar för att fastställa faderskap för barn som är i asylprocess och för ensamkommande barn har varit återkommande under året. MFoF har inför Regeringskansliet tidigare framhållit behovet av en översyn av lagstiftningen för faderskapsutredningar för ensamkommande barn. Sedan svar erhöles från Justitiedepartementet, om att utredningsskyldighet föreligger för alla barn som bedöms ha hemvist i Sverige, har ett svar om detta publicerats på MFoF:s webbplats.

Under 2019 har dessutom flera informationsblad publicerats på MFoF:s webbplats för att hjälpa handläggarna i sina bedömningar och beslut. Innehållet i fem av dessa kompletterar MFoF:s föreskrifter och allmänna råd i ärenden om faderskap, föräldraskap och moderskap. Informationen gäller:

- Socialnämndens utredning när barn kommit till genom assisterad befruktning av en ensamstående kvinna.
- Socialnämndens utredning och fastställande av föräldraskap vid ändrad könstillhörighet.
- Socialnämndens fastställande och utredning av faderskap.
- Socialnämndens utredning och fastställande av faderskap om barnet har sin hemvist utomlands.

Socialnämndens utredning och fastställande av föräldraskap.

Vårdnad, boende och umgänge

2018 fick MFoF i uppdrag från regeringen att analysera kommuners behov av stöd och förutsättningar för samverkan samt identifiera framgångsfaktorer i familjerättsliga ärenden (S2014/03297/FST och S2018/04676/FST, delvis). Den kunskap som analysen genererar ska sammanställas och göras tillgänglig för kommunala huvudmän och professionen. I uppdraget ska ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv beaktas. Under 2019 har MFoF, i syfte att kartlägga kommunernas behov av stöd och förutsättningar för samverkan i familjerättsliga ärenden, tagit fram en enkät som skickats ut till samtliga kommuner. Sammanställningen av enkätsvaren ska ligga till grund för det fortsatta arbetet. Samrådsseminarium har under hösten 2019 hållits med Barnombudsmannen, Socialstyrelsen, Stiftelsen Allmänna Barnhuset och SKR.

MFoF har tidigare pekat på behovet av översyn av lagstiftningen inom området avtal om ensam vårdnad inom bestående äktenskap. Då rättslaget klagades under året, om att sådana avtal kan upprättas i undantagsfall, har information publicerats på webbplatsen, under rubriken Frågor och svar, som ett led i att bidra med kunskap till kommunerna. Två informationsblad har också publicerats för att upplysa om lagstiftningen som gäller skyddade personuppgifter, vilket också varit efterfrågat.

Samarbetssamtal

Regeringsuppdraget om att kartlägga samarbetssamtal, som MFoF tog över från Socialstyrelsen i samband med verksamhetsövergången, redovisades i juni 2016. MFoF har utifrån resultaten åtagit sig att ta fram ett utbildningsmaterial som alla samtalsledare bör genomgå innan de

självständigt leder samarbetsamtal. Materialet ska även innehålla metoder och modeller för att samtala med de barn som samtalen rör.

MFoF anser att kunskaperna om effekterna av samarbetsamtal på nationell nivå behöver utvecklas. Det kan ske genom utveckling av den familjerättsliga statistiken, men också genom att ett instrument/enkät för uppföljning tas fram.

Frågor och svar

Under året har MFoF svarat på ett mycket stort antal frågor både via telefon och e-post från framförallt yrkesverksamma inom socialtjänsten och andra statliga myndigheter, men även från allmänheten och media. Frågorna har bland annat handlat om innehållet i lagstiftningen, metoder, riktlinjer, myndighetens ställningstaganden och statistik. Det har även funnits en förväntan att MFoF ska vara behjälplig i bedömningar av enskilda ärenden.

Arbetet med frågor och svar på MFoF:s webbplats har pågått sedan 2016 och har utvecklats på familjerättsens områden under 2019. Nya svar har löpande publicerats och tidigare svar har uppdaterats för att stämma överens med ändringar i lagstiftningen. Nya frågeområden som barns försörjning, surrogatarrangemang i utlandet samt avtal om vårdnad, boende och umgänge har publicerats. Detta är ett resurseffektivt och snabbt sätt att nå ut med information om vanligt förekommande frågeställningar från kommunerna. Det ger också en god bild av vilka svårigheter som föreligger vid tillämpningen av lagstiftningen.

Det är en uppskattad funktion men det totala antalet frågor till MFoF har ändå inte minskat. Vissa frågor har varit av mycket grundläggande karaktär, vars svar kunnat hittas i handböckerna, medan andra frågor rört komplexa familjerättsliga problem som tagit tid att besvara. Det har också inkommit frågor av mer verksamhetsspecifik karaktär som verksamhetssystem, delegeringsordningar och handledning. Frågorna tyder på att kunskapsnivån och den samlade erfarenheten varierar stort mellan kommunerna och att det finns behov av utbildning bland yrkesverksamma handläggare och chefer.

För att korta ner svarstiderna har MFoF tillsatt extra personalresurser med visstidsanställning. Översyn sker fortlöpande av inkomna frågor och publicering av nya svar på webbplatsen planeras.

Kunskap utöver juridik

Kommunerna efterfrågar även en annan typ av kunskap från MFoF – kunskap som bygger på forskning och framsteg inom fler områden än det juridiska. Sådan kunskap skulle framöver kunna publiceras på webben för att ytterligare bidra till ett kunskapsbaserat arbetssätt i kommunerna, men kräver resurser hos MFoF för att bedöma och kvalitetssäkra vad som kan publiceras.

Utbildningar och föreläsningar

MFoF har under 2019 medverkat vid flera utbildningar och föreläst på konferenser, vilket varit mycket uppskattat. Utbildningarna innebär tillfällen för myndigheten att träffa och ta del av frågeställningar från yrkesverksamma inom kommunerna och andra personer som kommer i kontakt med familjerättsliga ärenden. MFoF deltar bland annat årligen vid Familjerättssektionens Riksförenings (FSR:s) familjerättsdagar för att ge en utförlig redogörelse av vad som är aktuellt inom myndigheten och för att gå igenom förändringar i lagstiftningen. Utbildningar har även getts för Domstolsakademien, länsstyrelser, kvinnojourer samt för studerande vid Ersta Sköndal Bräcke högskolas kurs Vårdnadsutredningar och upplysningar.

Det har framförallt funnits en efterfrågan på föreläsningar om riskbedömningar. Det finns fortfarande ett behov av fler utbildningar från MFoF inom familjerättsområdet, för såväl handläggare inom kommunerna som för andra yrkesverksamma och studerande. En av anledningarna är att kommunerna inte alltid täcker upp för utbildningsbehovet hos de yrkesverksamma. Att genomföra utbildningarna är en resursfråga för MFoF men genom webbaserade utbildningar skulle myndigheten kunna nå ut till fler.

Samråd och nätverk

MFoF medverkar på olika sätt och i olika sammanhang inom det familjerättsliga området. Som ansvarig för frågor kring särskilt förordnade

vårdnadshavare deltar MFoF i Socialstyrelsens nationella kunskapscentrum för ensamkommande barn, vilket kommer att fortsätta under 2020. MFoF är med som expert på en aggregerad nivå i Socialstyrelsens uppdrag att utreda vissa fall då ett barn eller vuxen har skadats eller avlidit med anledning av ett brott som är utfört av en närstående, och det har funnits ett skyddsbehov. Uppdraget beskrivs i lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall. Syftet med utredningarna är att hitta brister i samhällets skyddsnet och ge regeringen underlag till åtgärdsförslag. Målet är att förebygga att barn far illa och att vuxna utsätts för våld eller andra övergrepp av närstående eller tidigare närstående personer.

MFoF deltar även i samrådsmöte eller arbetsmöte med Socialstyrelsen som sammankallande i arbetet med barn i familjer med våld. Arbetet handlar om att diskutera förutsättningar för etablerande av ett pilotprojekt i syfte att täcka så många delar som möjligt av hela åtgärdskedjan, från förebyggande insatser till stöd och behandling för barn i familjer med våld.

Ett annat nätverk som Socialstyrelsen sammankallar till, och i vilket MFoF medverkar, är nätverket om barns delaktighet. Syftet är att myndigheter och intresseorganisationer delar med sig av sina erfarenheter samt pågående och planerade projekt som rör barns delaktighet.

MFoF har också deltagit i projektet Förenklade faderskaps- och föräldraskapsbemyndiganden, både i styrgrupp och projektgrupp. Projektet startade 2013 under ledning av SKR. Syftet var att effektivisera handläggningen av bland annat faderskapsärenden genom digitalisering. Projektet resulterade i att det idag är möjligt för kommunerna att ansluta sig till Skatteverkets digitala funktion för att ta emot och skicka uppgifter om faderskap.

Föreskrifter och allmänna råd

Utifrån de lagar som styr familjerättens arbete tar MFoF fram föreskrifter och allmänna råd som beskriver hur reglerna ska efterlevas. I juni 2018 beslutades ny lagstiftning med anledning av propositionen Modernare regler om assisterad be-

fruktning och föräldraskap (prop. 2017/18:155). De nya bestämmelserna, som nämns ovan under rubriken Förändringar i lagstiftningen, trädde i kraft den 1 januari 2019. MFoF har fortsatt arbetet med revideringen av de föreskrifter och allmänna råd som gäller socialnämndens utredning och fastställande av faderskap (HSLF-FS 2017:49), utredning och fastställande av föräldraskap (HSLF-FS 2017:50) samt utredning när barn har kommit till genom assisterad befruktning av en ensamstående kvinna (HSLF-FS 2017:66). Som tidigare nämnts har MFoF publicerat informationsblad på webbplatsen, som ett komplement till de tidigare allmänna råden och föreskrifterna.

Statistik

Statistik för familjerådgivningen och familjerätten i Sverige publicerades under 2019.

Under året har MFoF fått synpunkter på att ett par av enkäterna i den officiella statistiken varit otydliga, såväl inom familjerättens som familjerådgivningens område. Detta har myndigheten åtgärdat genom förtydliganden i det informationsmaterial som skickas till kommunerna i det första utskicket inför statistikinsamlingen.

För 2018 års statistikuppgifter inom familjerättens område var det 16 kommuner som inte besvarat enkäten. Bortfallen har synliggjorts i respektive tabell där statistiken publicerats på MFoF:s webbplats. Bortfallskorrigerad har gjorts genom att använda föregående års värde för kommunen. Vid 2019 års enkätutskick informerade MFoF kommunerna om värdet och vikten av att fortsätta lämna in uppgifter till den officiella statistiken, med förhoppning om minskat bortfall.

Samtliga kommuner besvarade enkäten inom familjerådgivningens område. SCB hade av misstag informerat om att statistiken på detta område var obligatoriskt, vilket kan ha påverkat den höga svarsfrekvensen. Den felaktiga informationen har åtgärdats genom att kommunerna i 2019 års utskick informerades om att uppgiftsinlämningen är frivillig. MFoF har även här informerat kommunerna om värdet och vikten av att fortsätta lämna in statistikuppgifter.

Internationella adoptioner

MFoF:s arbete med internationella adoptioner omfattar bland annat prövning av adoptionsorganisationers ansökningar om auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i Sverige, respektive i annat land. I arbetet ingår också tillsyn över de auktoriserade organisationerna och att följa den internationella utvecklingen på området. Myndigheten prövar också ärenden om enskild adoption, utfärdar artikel 23-intyg, godkänner adoptioner med mera.

Vidare omfattar myndighetens uppdrag även kunskapsförmedling genom exempelvis allmänna råd, handbok, webbinformation och olika typer av utbildningar.

Kunskapsförmedling

I början av 2019 genomförde MFoF en utbildning för familjerättsassocionomer på fyra orter i landet. Myndigheten deltog också på en konferens anordnad av Familjerättsassocionomernas Riksförening. MFoF har även utbildat kursledare från olika kommuner för att de ska kunna hålla i föräldrautbildning inför adoption. Vidare har MFoF besvarat ett stort antal frågor via e-post och telefon. Utifrån de lagändringar som trädde ikraft den 1 september 2018 har arbetet med att uppdatera MFoF:s allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om adoption (HSLF-FS 2017:48) påbörjats. Myndigheten har också uppdaterat utbildningsmaterialet för den obligatoriska föräldrautbildningen inför adoption.

Adoptionsförmedling

De internationella adoptionerna minskar över hela världen samtidigt som de nationella adoptionerna i ursprungsländerna ökar. I Sverige fortsätter de internationella adoptionerna att minska i antal. Under 2019 genomfördes 170 adoptioner till Sverige via de svenska adoptionsorganisationerna. Året innan förmedlades 185 adoptioner och 2017 genomfördes 240 adoptioner.

Eftersom adoptionsorganisationerna främst är avgiftsfinansierade innebär färre adoptioner minskade intäkter. Det är tydligt att de minskade intäkterna påverkar adoptionsorganisationerna som vidtagit kostnadsänkande åtgärder både i fråga om personal och lokaler. Samtidigt ökar kraven på förmedlingsverksamheten vad gäller kompetens och tidsåtgång. Varje förmedlingsärende tar mer tid och kräver mer kvalificerade bedömningar, eftersom de barn som kan adopteras är äldre och med få undantag har sjukdomar, funktionsvariationer och svår social bakgrund.

Vidare har adoptionsorganisationerna samarbetskontakter i lika många länder som tidigare även om antalet adoptioner minskat. I kontakterna med adoptionsorganisationerna har det framkommit en oro över den långsiktiga finansieringen av deras verksamheter.

För kommunerna innebär det minskade antalet adoptioner svårigheter att upprätthålla adoptionskompetensen och för de blivande adoptivföräldrarna långa väntetider till föräldrautbildning och bristande stöd efter adoptionen. Utvecklingen innebär att bedömningen av barnets bästa vid auktorisation och tillsyn har blivit alltmer komplex. Arbetet kräver en fördjupad granskning av förmedlingsarbetet i Sverige och i ursprungsländerna. Vidare behöver MFoF ha ett mer aktivt utbyte med myndigheter och andra aktörer i både ursprungs- och mottagarländer.

Genom det arbete som MFoF utfört under året har myndigheten fortsatt att bidra till hög kvalitet i den internationella adoptionsverksamheten i Sverige. Som i årsredovisningarna för 2018 och 2017 måste dock framhållas att de ändrade förutsättningarna innebär en utmaning i att upprätthålla den höga kvalitet som arbetet med internationella adoptioner kräver. Det finns ett fortsatt stort behov av att, som i flera andra länder, se över hur verksamheten kan anpassas till dagens förhållanden.

I budgetpropositionen för 2017 anförde regeringen att det finns behov av att anpassa dagens organisering av adoptionsförmedlingsverksamheten och det stöd som lämnas i samband med internationell adoption till nya förhållanden. Även barnrättsperspektivet behöver förstärkas i detta hänseende (prop. 2016/17:1, utgiftsområde 9, s.164).

Enskild adoption

Den eller de som vill adoptera ett barn från utlandet ska enligt huvudregeln anlita en auktoriserad adoptionsorganisation. Undantag kan göras i enstaka fall av adoption som avser släktingbarn eller där det annars finns särskilda skäl att adoptera utan förmedling av en organisation. MFoF ska i dessa fall, innan barnet lämnar landet, pröva om förfarandet är godtagbart. Detta kallas enskild adoption.

I MFoFs prövning ingår att bedöma om särskilda skäl föreligger och om förmedlingssättet är tillförlitligt. Samma krav på medgivande från socialnämnden och genomgången föräldrautbildning gäller som vid adoptioner förmedlade av adoptionsorganisation.

Stöd till adoptivfamiljer

Adopterade har enligt svensk lag och internationella konventioner rätt till stöd efter adoptionen. De barn som adopteras idag är generellt äldre och/eller har mer krävande hälsotillstånd. Att barnen är äldre medför ofta att de har utsatts för fler separationer och otillräcklig omsorg under längre tid. Forskning visar att relativt små tidiga insatser kan stimulera en god utveckling och förebygga framtida problem. I Danmark är det idag obligatoriskt med rådgivning till adoptivfamiljer både före och efter adoptionen. Även Finland och Norge har etablerat former för stöd efter adoption.

MFoF har samverkat med Socialstyrelsen, SKR, adopterades föreningar, adoptionsorganisationer, familjerättssoionomer, de nordiska ländernas centralmyndigheter med flera för att analysera möjligheter till förbättrat stöd i Sverige. MFoF har under året tagit fram en plan för hur stöd före, under och efter adoption skulle kunna ske i Sverige. Inför 2020 har MFoF också fått höjt anslag för att kunna genomföra delar av planen. I planen ingår samordnad föräldrautbildning, en nationell modell för tidigt stöd och en webbaserad kunskapsplattform om adoption.

Stöd till adopterade

Den som är adopterad kan behöva psykosocialt stöd vid olika skeenden under hela livet. Teman avseende adoptionen kan aktualiseras i olika

åldrar och utvecklingsfaser. Förutsättningarna att få stöd varierar över landet. I de flesta kommuner erbjuds inget adoptionsspecifikt stöd alls. Det finns också ett stort behov av stöd till adopterade som söker sitt ursprung. MFoF kan bistå med information om vart den adopterade kan vända sig för att få tillgång till sina handlingar. Vidare kan MFoF lämna kontaktuppgifter till myndigheter i utlandet som har ansvar för ursprungsfrågor, en form av generell information som dock inte anses tillräcklig. Adopterade behöver även praktisk hjälp med att söka information både i Sverige och i ursprungslandet och de kan behöva psykosocialt stöd för att hantera informationen samt stöd för att sätta den i sitt historiska och kulturella sammanhang. Kostnader för översättning av dokument och återresor kan bli betungande för adopterade som söker sitt ursprung.

Det är socialtjänsten som har ansvaret för råd och stöd i samband med att de lämnar ut adoptionshandlingar, men i många kommuner saknas helt tillgång till stöd efter adoption. Det behövs också stöd när adopterade eftersöks av biologiska familjer i ursprungslandet eller biologiska syskon som adopterats till andra familjer. Frågan om stöd efter adoption, både generellt stöd och riktat stöd, såsom ursprungssökning, behöver utvecklas och implementeras. MFoF har därför under 2019 överlämnat en skrivelse till Socialdepartementet med förslag om att MFoF tilldelas uppgiften att ge enskilt stöd till adopterade som söker sitt ursprung. Inom ramen för den tidigare nämnda anslagshöjningen ser MFoF att vi kommer att kunna bistå med en modell för ursprungssökning, som kan underlätta för kommuner att bistå enskilda som söker sitt ursprung. MFoF bedömer att detta är en förbättring, men troligen inte kommer att räcka för att uppfylla åtagandena enligt Haagkonventionen och barnkonventionen.

Uppgifter om oegentligheter

Under 2019 har uppgifterna om oegentligheter i samband med adoptioner under 1970–90-talen förtydligats. Det är främst Chile som uppmärksammats, och när det gäller dessa uppgifter har MFoF haft kontakt med ett stort antal oroade personer; adopterade och adoptivföräldrar såväl som

biologiska föräldrar. För att kunna bistå dessa att få svar angående den egna adoptionen besökte MFoF Chile i maj 2018 och har därefter haft kontakt med brottsutredningen, centralmyndigheten SENAME, Chileadoption.se (förening för adopterade) och Adoptionscentrum - den adoptionsorganisation som förmedlade adoptioner från Chile under denna tidsperiod.

Utredningen är omfattande och förväntas pågå i minst ett år till. Det är förfaringssätten inför beslut i domstol som är av särskilt intresse. Misstankarna gällande förfarandena i Chile har uppmärksammats i svensk och internationell media och MFoF har hållit sig informerad om vad som framkommit och bistått de som sökt information. När MFoF har fått ny information har denna publicerats på myndighetens webbplats. MFoF har låtit översätta den parlamentariska utredningen i Chile och kommer att publicera även den på webbplatsen. Av denna framgår att "Det är ett faktum att hundratals barn i Chile har ryckts från sina föräldrar och blivit bortadopterade särskilt till utlandet." (sid 131). Utredningen föreslår en rad åtgärder, såsom tillsättande av en sanningskommission och DNA-register.

MFoF deltar aktivt vid internationella möten och konferenser där bland annat misstänkta oegentligheter, tillvägagångssätt för att minska risken för illegala adoptioner och stöd efter adoption diskuteras. Myndigheten samverkar också med centralmyndigheterna, främst de nordiska, men även med övriga länders centralmyndigheter direkt och via olika nätverk. MFoF har arrangerat en utbildning för adoptionsorganisationerna med fokus på risker i samband med adoption. Under denna dag föreläste International Social Service, ISS, som har unik kompetens inom området.

Det ingår inte i MFoFs uppdrag att i Sverige utreda uppgifter om oegentligheter kring internationella adoptioner under 1970–90-talen. MFoF anser dock att det i Sverige bör utredas vilka åtgärder staten bör vidta när uppgifter framkommer om oegentligheter kring internationella adoptioner. Det har MFoF framfört till Socialdepartementet.

Auktorisationer

Under 2019 har tre ideella organisationer – Adoptionscentrum, Barnen Framför Allt adoptioner (BFA-A) och Barnens Vänner internationell adoptionsförening (BV) – haft auktorisation för internationell adoptionsförmedling. För samtliga organisationer gäller auktorisationen för tiden 1 januari 2018 – 31 december 2021.

Vad gäller ursprungsländer fanns under 2019 auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i 25 länder. 24 är anslutna till FN:s barnkonvention (BK i tabellen Auktorisationer 2019 här nedan). 22 är anslutna till 1993 års Haagkonvention (HK i samma tabell).

Auktorisationer 2019

	BK	HK	Adoptionscentrum	Barnen Framför Allt – adoptioner	Barnens Vänner	Kommentar
1	Chile	Ja	Ja	✓		
2	Colombia	Ja	Ja	✓		
3	Estland	Ja	Ja	✓		
4	Filippinerna	Ja	Ja	✓		
5	Indien	Ja	Ja	✓	✓	
6	Kina	Ja	Ja	✓	✓	
7	Kosovo	Nej	Nej	✓		
8	Kroatien	Ja	Ja	✓		
9	Lesotho	Ja	Ja	✓		
10	Litauen	Ja	Ja		✓	
11	Madagaskar	Ja	Ja	✓		
12	Makedonien	Ja	Ja	✓		
13	Montenegro	Ja	Ja	✓		
14	Panama	Ja	Ja			
15	Polen	Ja	Ja		✓	
16	Serbien	Ja	Ja	✓		
17	Sydafrika	Ja	Ja	✓		
18	Sydkorea	Ja	Nej	✓		
19	Taiwan	Ja	Nej	✓	✓	
20	Thailand	Ja	Ja	✓	✓	
21	Tjeckien	Ja	Ja		✓	
22	Togo	Ja	Ja	✓		
23	Ungern	Ja	Ja	✓	✓	
24	Vietnam	Ja	Ja	✓		
25	Zambia	Ja	Ja	✓		

Antal förmedlade adoptioner

2019 anlände totalt 170 barn genom adoptionsorganisationerna. Flest barn kom från Taiwan (42 barn), Sydafrika (24 barn) och Ungern (18 barn).

Organisation	Flickor	Pojkar	Alla
Adoptionscentrum	33	62	95
BFA-A	25	28	53
BV	10	12	22
Totalt	68	102	170

Tillsyn över adoptionsorganisationerna

MFoF har utarbetat och följt tillsynsplanen för 2019. Planen omfattar vissa årligen återkommande aktiviteter som granskning av årsredovisning, verksamhetsberättelse, styrelseprotokoll och olika rapporter från de auktoriserade adoptionsorganisationerna. Vidare omfattas utredning, bevakning och uppföljning av olika förhållanden rörande organisationernas förmedlingsarbete samt uppföljning av omständigheter som uppmärksammas i samband med auktorisation och tillsyn. Planen omfattar också utredning av och tillsynsresor till prioriterade länder.

MFoF har bedrivit ett löpande tillsynsarbete där myndigheten har haft kontinuerlig kontakt med adoptionsorganisationerna och granskat handlingar som de inlämnat, med syfte att säkerställa att organisationerna följer villkoren i sina auktorisationer.

Genom möten och erfarenhetsutbyten med organisationerna har myndigheten medverkat till diskussion mellan organisationerna i adoptionsfrågor, bland annat i samband med en organisationsträff och en organisationsutbildning. Utöver detta har MFoF varit på tillsynsbesök till samtliga organisationer. Vid dessa besök har myndigheten särskilt fokuserat på samarbetsavtal med utländska kontaktpersoner samt arkivering och utlämnande av handlingar.

MFoF har under hösten åkt på tillsynsresa till Indien med syfte att säkerställa att adoptionsförmedling från landet även fortsättningsvis kan göras på ett lagligt och etiskt godtagbart sätt.

Kostnadsutvecklingen för adoption genom en organisation

Eftersom adoptionsverksamheten i huvudsak är avgiftsfinansierad innebär nedgången i antalet förmedlade adoptioner att adoptionsorganisationernas intäkter minskat, samtidigt som handläggningstiden per ärende ökat, bland annat på grund av mer komplicerade adoptionsprocesser. Färre antal adoptioner men med en längre handläggningstid per ärende har under senare år lett till högre kostnader i Sverige, vilket i sin tur lett till högre adoptionsavgifter.

Avgiften till organisationen kan delas upp i två delar: en Sverigedel och en utlandsdel. Sverigedelen avser kostnader för organisationens arbete i Sverige, medan utlandsdelen hänför sig till kostnader i utlandet. Kostnadsutvecklingen de senaste fem åren redovisas i tabellen.

Belopp i tkr	2014	2015	2016	2017	2018
Organisationernas avgifter för:					
1. Kostnader i Sverige	89	94	100	97	104
2. Kostnader i ursprungslandet	66	70	67	66	65
Summa	155	164	167	163	169
Övriga kostnader som familjen betalar:					
3. Översättning, legaliseringar med mera	20	21	23	24	27
4. Resa och uppehälle	55	59	52	54	55
Summa	75	80	75	78	82
Total – genomsnittlig kostnad för familjen	230	244	242	241	251

Källa: De auktoriserade adoptionsorganisationerna i villkorsbilaga 2. Uppgifterna bygger på samtliga adoptioner respektive år. Organisationerna har redovisat sina avgifter per land (1 och 2) och beräknade övriga kostnader per land (3 och 4). Genomsnittskostnaden är ett vägt medelvärde.

Arbetet för ökad enhetlighet och transparens om kostnader

MFoF har under många år arbetat med att få organisationerna att redovisa sina kostnader mer enhetligt, för att underlätta jämförelser. MFoF arbetar också för ökad transparens kring avgifter och kostnader i utlandet. Det arbetet kommer att fortsätta i dialog med adoptionsorganisationerna.

Enligt 6 a § lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling (LIA) får annan verksamhet som adoptionsorganisationer bedriver inte äventyra förtroendet för adoptionsverksamheten. Det innebär att annan verksamhet måste hållas ekonomiskt skild från adoptionsverksamheten och redovisas separat. Adoptionsorganisationerna ska i sina årsredovisningar, som inlämnas till MFoF, specificera resultaträkningen i en resultatredovisning uppdelad på verksamhetsgrenarna

förmedlingsverksamhet, medlemsverksamhet och stöd/biståndsverksamhet. MFoF ser löpande över biståndsprojektens relation till förmedlingsverksamheten och att adoptionsorganisationerna håller verksamheterna ekonomiskt och personellt åtskilda så långt det är möjligt.

Myndighetsuppgifter kopplade till internationella adoptioner

Godkännanden av förfarandet vid enskilda adoptioner

MFoF har under 2019 prövat 17 ärenden om enskild adoption. Under 2018 var motsvarande antal 26. MFoF prövar om det finns särskilda skäl att adoptera utan anlitan av en auktoriserad adoptionsorganisation samt om det förfarande som de sökande beskriver är godtagbart. Myndigheten lägger en inte obetydlig tid av resurser-

na för enskild adoption på att informera enskilda om förutsättningarna för enskild adoption, utan att detta för den skull leder till någon ansökan.

I ärenden om enskild adoption där barnets hemvistland är anslutet till 1993 års Haagkonvention ska konventionens bestämmelser följas. MFoF är centralmyndighet enligt konventionen och har under 2019 förmedlat de handlingar som enligt konventionen ska lämnas till det andra landet.

Artikel 23-intyg

En adoption som, enligt intyg av den behöriga myndigheten i den stat där adoptionen har ägt rum, genomförts i enlighet med Haagkonventionen erkänns automatiskt i de övriga fördragsslutande staterna. MFoF utfärdar dessa så kallade artikel 23-intyg eller Haagintyg när adoptionen har ägt rum i Sverige. Under 2019 utfärdades 10 artikel 23-intyg. Detta kan jämföras med 23 intyg under 2018.

Godkännanden av utländska adoptionsbeslut MFoF har under 2019 även handlagt ärenden om godkännande av utländska adoptionsbeslut. Lagregleringen avseende detta förfarande har förändrats genom lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer som trädde i kraft den 1 september 2018.

Utländska adoptionsbeslut erkänns enligt lagen automatiskt i Sverige om beslutet har meddelats eller gäller

- i den stat där den som adopterats hade sin hemvist när adoptionsförfarandet inleddes eller
- den stat där adoptivföräldern eller någon av adoptivföräldrarna hade sin hemvist när beslutet meddelades.

Om lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling (LIA) var tillämplig på adoptionen, krävs dessutom att adoptionen har genomförts i enlighet med den lagen för att ett sådant beslut ska gälla i Sverige.

Om det finns synnerliga skäl får MFoF godkänna att beslutet ska gälla i Sverige trots att adoptio-

nen inte har genomförts i enlighet med LIA. Om den som har adopterats var svensk medborgare eller hade sin hemvist i Sverige när adoptionsförfarandet inleddes, gäller ett beslut enligt ovan endast om MFoF godkänner detta. MFoF får även i vissa fall godkänna att ett utländskt beslut om adoption som har meddelats av en domstol eller någon annan myndighet och som har vunnit laga kraft ska gälla i Sverige, om det fanns skälig anledning till att saken prövades i den andra staten.

Statsbidrag till organisationer på adoptionsområdet

Enligt regleringsbrevet för 2019 fick MFoF betala ut statsbidrag om högst 1 800 000 kronor till de auktoriserade adoptionsorganisationerna och riksorganisationer för adopterade.

MFoF har fördelat statsbidraget till de auktoriserade adoptionsorganisationerna och till riksorganisationer för adopterade, enligt den reglering som följer av förordningen (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionsorganisationerna och till riksorganisationer för adopterade (statsbidragsförordningen).

För 2019 har det inneburit att hälften av statsbidraget som avsatts till de auktoriserade adoptionsorganisationerna har fördelats med lika stort belopp till varje organisation och den andra hälften har fördelats efter genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under de två senaste kalenderåren. Ingen adoptionsorganisation har fått mer än 10 000 kronor i statsbidrag per genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under en tvåårsperiod.

När det gäller riksorganisationer för adopterade har MFoF för 2019 i enlighet med statsbidragsförordningen beslutat ge ett verksamhetsstöd till de organisationer som uppfyllde ett antal kriterier. Fyra organisationer ansökte om och fick bidrag: Organisationen för vuxna Adopterade och Fosterbarn (AFO) beviljades ett stöd om 50 000 kr, Adopterade Koreaners Förening (AKF) 50 000 kr, Adopterade Koreaners Förening (AKF) Göteborg 30 000 kr och Adopterade Etiopiernas och Eritreaners förening (AEF) 15 000 kr.

Statsbidrag per förmedlad adoption 2019

(SEK)	Statsbidrag	Adoptioner årligen, genomsnitt 2017–2018	Per adoption
Adoptionscentrum	834 570	125	6 677
Barnen Framför Allt – adoptioner	610 432	67	9 111
Barnens vänner – internationell adoptionsförening	209 998	21	10 000
Totalt	1 655 000	213	7 770

Internationell samverkan och samråd

De nordiska centralmyndigheterna möts en gång per år. Under 2019 arrangerades mötet i Helsingfors. Vid dessa möten, och i kontakter mellan myndigheterna däremellan, tas bland annat landspecifik information upp liksom frågan om hur risker i adoptionsprocessen kan minimeras och hur adoptivfamiljer kan få tillgång till adekvat stöd. Vidare deltar MFoF i ett europeiskt nätverk mellan centralmyndigheter, den så kallade ICAN-gruppen (Intercountry Adoption Network). Gruppen träffades i Dublin under hösten. Vid ICAN-mötena diskuteras aktuella frågor inom det internationella adoptionsområdet.

MFoF har även samverkat med Haagkonferensen för internationell privaträtt och ISS/IRC (International Social Service / International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of Their Family). MFoF inhämtar löpande information om ursprungsländerna i form av rapporter från olika internationella FN-organ, Haagsekretariatet samt organisationer som ISS/IRC.

MFoF tar emot delegationer, bland annat från adoptionsmyndigheter och företrädare för institutioner för barn från ursprungsländer, när dessa besöker Sverige. Myndigheten har under året tagit emot besök från Kinas centralmyndighet, CCCWA, och även från Makedonien.

Nationell samverkan och samråd

MFoF har under året haft erfarenhets- och informationsutbyte med bland andra Socialstyrelsen, SKR, Migrationsverket, Barnombudsmannen, Utrikesdepartementet, Justitiedepartementet och Familjerättsassocionernas riksförening (FSR). Dessutom inhämtar MFoF löpande information om ursprungsländerna i form av rapporter från Utrikesdepartementet.

Kommunikation

Webbplatsen mfof.se har, liksom tidigare, under 2019 varit myndighetens primära egna kanal för kommunikation med MFoF:s målgrupper. Utöver det har myndigheten i större utsträckning börjat använda LinkedIn som en kanal för kommunikation med yrkesverksamma inom MFoF:s verksamhetsområden.

Vid sidan av rutinmässig och mer verksamhetsbaserad kommunikation har MFoF:s kommunikationsarbete 2019 präglats av att utveckla nya verktyg för att kommande år bättre kunna tillgängliggöra kunskap utifrån samhällets och våra målgruppers utveckling och behov. Detta innefattar ett arbete med myndighetens identitet, alltså hur myndigheten vill uppfattas av dess målgrupper och omvärlden, samt utveckling av en helt ny webbplats, som lanserades vecka 51 2019.

Press- och mediamässigt har 2019, likt 2018, till stor del präglats av oegentligheter gällande internationella adoptioner – i synnerhet adoptioner från Chile – under 1970–90-talen. Under 2019 har MFoF dock identifierat att även surrogatfrågan blivit allt mer intressant för media och omvärld, vilket tycks logiskt när internationella adoptioner minskar och surrogatarrangemang ökar i omfattning.

Myndigheten har, framförallt inom området föräldraskapsstöd, anordnat och medverkat vid ett flertal evenemang.

Utveckling

Under hösten 2018 påbörjade MFoF ett arbete med myndighetens identitet och varumärke. Detta arbete har fortsatt periodvis under hela 2019. MFoF har beslutat om en vision och övergripande mål som ska gälla långsiktigt (5–10 år) för myndigheten. Dessa används som riktmärken för myndighetens samtliga verksamheter och uppdrag, och är en grund för verksamhetsplaneringen för 2020 och kommande år.

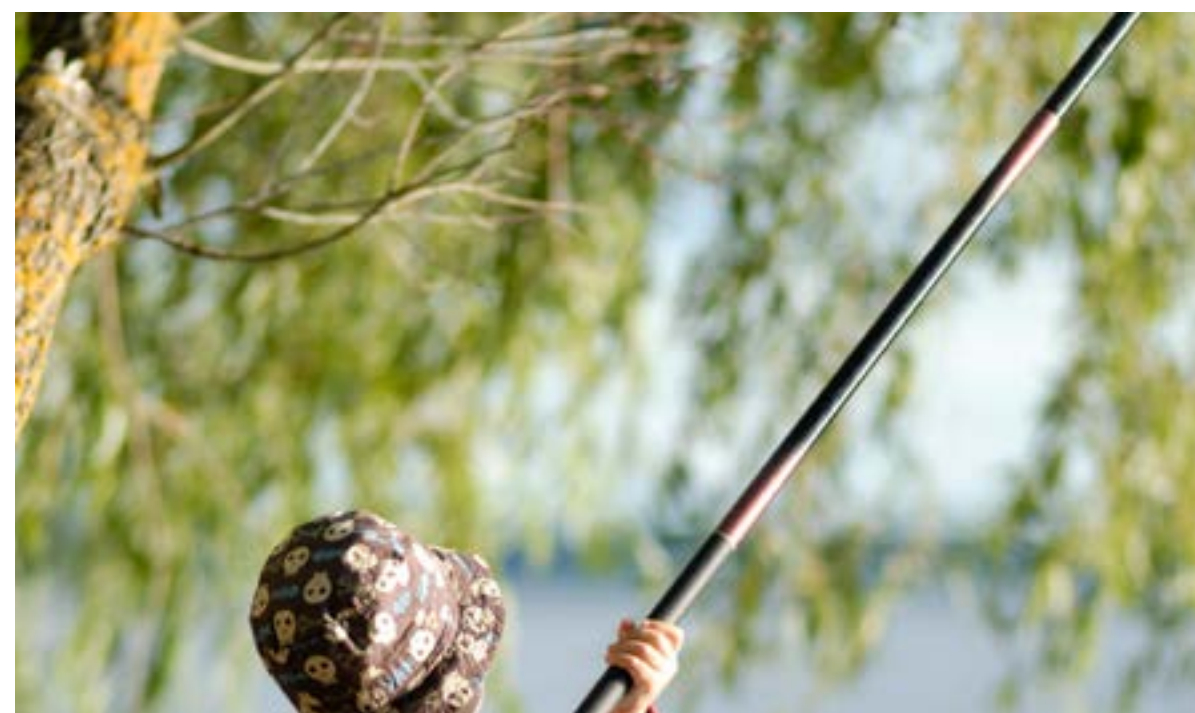
Myndigheten har också tagit fram en ny visuell identitet (grafisk profil) som implementeras i all digital och tryckt kommunikation – en process som, med tanke på myndighetens digra samling av bland annat publikationer, är tidskrävande och kommer att fortsätta under kommande år.

En ny webbplattform upphandlades 2018. Efter implementering och driftsättning under 2019 är resultatet en helt ny webbplats för MFoF, vilken lanserades vecka 51 2019. Det främsta syftet med en nyare och mer modern webbplattform är en stärkt förmåga att agera som kunskapsmyndighet och möta informationsbehovet hos myndighetens målgrupper. MFoF avvärjer också de risker en föråldrad webbplattform kan inne-

bära i en snabbt föränderlig digital kommunikationsvärld.

För att MFoF ännu bättre ska kunna följa med i samhällsutvecklingen och våra målgruppers behov har vi under 2019 börjat använda ett nytt verktyg för omvärldsbevakning. Verktöget används av samtliga medarbetare och användningens skräddarsys utifrån roll och uppgifter.

En insats mot slutet av 2019 blev att införskaffa en plattform för myndighetens intranät, något som MFoF inte haft tillgång till tidigare. Myndighetens ledning har efter dialog med medarbetarna insett att även en liten myndighet kan dra stora fördelar av de möjligheter ett intranät erbjuder. Intranätet kommer initialt att bli en portal där alla medarbetare enkelt når sådant som underlättar arbetsvardagen och all information som berör den anställde. Intranätet blir även en viktig intern nyhetskälla, så att samverkan och gränsöverskridande kunskapsspridning underlättas. Intranätets innehåll kommer att fortsätta utvecklas under 2020.

Publicerat

Statistik

MFoF har under 2019 tagit fram och publicerat statistik om familjerätt och familjerådgivning. Statistik för internationella adoptioner har också publicerats under året.

Internationella adoptioner

På grund av den stora uppmärksamheten gällande oegentligheter inom internationell adoption, framförallt från Chile, har MFoF under 2019 fortlopande uppdaterat och publicerat information i detta ämne.

Sociala medier

Under 2019 har MFoF i större utsträckning börjat använda ett konto på plattformen LinkedIn. Att just LinkedIn är den enda sociala mediekanal MFoF är aktiv i är ett medvetet beslut utifrån

myndighetens verksamhetsområden. LinkedIn är än så länge en plattform med fokus på professionella aktörer och dess medarbetare, bland annat just de yrkesverksamma som utgör MFoF:s huvudsakliga målgrupp.

Webbplatsen

MFoF:s webbplats är myndighetens huvudsakliga egna kanal för all kommunikation. Under 2019 har MFoF på webbplatsen publicerat en mängd nyheter och andra skrivelser som berör MFoF:s samtliga verksamhetsområden.

Press och media

Under 2018 aktualiserades oegentligheter inom internationella adoptioner, framförallt från Chile, i media. Ämnet har under 2019 på flera sätt behållit sin aktualitet och kommer, bland annat i och med MFoF:s nya uppdrag om ursprungssökning, med största sannolikhet att fortsätta uppmärksammas även kommande år.

MFoF har under 2019 sett ett växande intresse för surrogatfrågan. Sannolikt kommer denna utveckling att fortsätta under 2020, vilket kan bli utmanande eftersom ämnet aktualiserar flera komplicerade etiska och juridiska frågeställningar samt intresseavvägningar, bland annat i förhållande till den födande kvinnan och det blivande barnet.

För MFoF är det viktigt att möta media med transparens, fakta och största möjliga tydlighet. Frågan om oegentligheter inom internationell adoption är delvis komplicerad och mångbottnad, inte minst eftersom regler, auktorisation och

tillsynsverksamhet genomgått stora förändringar de senaste decennierna. Surrogatfrågan är även den komplicerad och i många avseenden känslig. Till detta kommer att FN:s barnkonvention 2020 blir svensk lag, vilket kan skapa förväntningar och frågor inom båda ovanstående ämnen och flera andra som berör MFoF:s verksamheter.

Att bemöta och informera media utifrån dessa förutsättningar kräver periodvis omfattande insatser och planering. Trots kontinuerlig planering och omvärldsbevakning hör det till sakens natur att arbetet med press och media till vissa delar behöver genomföras med kort varsel vilket påverkar kommunikationsinsatser inom myndighetens andra verksamheter.

Kompetensförsörjning

Vid årsskiftet hade MFoF 20 anställda, 6 män och 14 kvinnor. Medelåldern för de anställda var 46,5 år. Flertalet medarbetare har anställts under omlokaliseringen, från mars 2018 fram till i dag (januari 2020). Myndigheten har haft möjlighet att rekrytera de yrkeskompetenser som behövs för att bedriva verksamheten. Flertalet av de som rekryterats till myndigheten har sin bakgrund i statlig förvaltning och/eller närliggande verksamhetsområden. Den juridiska kunskapen och erfarenheten i myndigheten medför att rättssäkerheten i myndighetsutövningen kan upprätthållas. Medarbetarna behöver emellertid sätta sig in i sakfrågor och bygga upp de kompetenser som behövs för att utföra myndighetens olika uppdrag.

Det är en förutsättning för ett väl genomfört arbete att medarbetarna har en humanistisk och demokratisk grundsyn samt att värdegrundsfrågor diskuteras. En introduktion till den statliga värdegrunden hölls i december 2019 med hjälp av Statskontoret och ett värdegrundsarbete för myndigheten har påbörjats under 2019.

Aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen

Från och med den 1 januari 2017 gäller nya bestämmelser om aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen i syfte att främja lika rättigheter och möjligheter. Arbetsgivare ska också göra årliga lönekartläggningar för att förhindra osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. Arbetsgivare med minst tio anställda ska dessutom dokumentera arbetet med lönekartläggningen. MFoF arbetar med lönekartläggningen i samband med nyanställningar och nytillsatta löner. Arbetet med lönekartläggning kommer att fortsätta i kommande års lönerrevisioner.

Ett rättsligt råd i familjerätt finns knutet till myndigheten. Vidare har Statens servicecenter anlåtits för tjänster och rådgivning inom ekonomi- och löneadministration, systemstöd samt upprättande av bokslut. MFoF har under året ingått i Tillsynsforums nätverk för statliga myndigheter och länsstyrelser med tillsynsuppgifter. Slutligen har myndigheten under året lämnat ett bidrag om 155 000 kr till ISS/IRC. Härigenom får myndigheten tillgång till ISS/IRC:s omvärldsanalyser på adoptionsområdet.

MFoF ser det som angeläget att fortsätta verka för att anställa välutbildade personer samt att en hög kompetens bibehålls inom myndigheten. Kompetensutvecklingen kommer att behöva anpassas till medarbetarnas kompetens och tidigare erfarenheter och i första hand inriktas på att lära sig myndighetens verksamhet. Myndigheten kommer också att fortsätta sträva efter att åstadkomma en jämnare könsfördelning.

Kostnader och intäkter fördelade på verksamhet

Verksamhetsindelade kostnader 2019

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldraskapsstöd	Familjerådgivning	Totalt	Jmf 2018	Jmf 2017
Personalkostnader	6 501	5 066	4 364	95	16 026	13 002	15 258
Lokaler	365	285	245	5	900	1 895	1 650
Övrigt	2 762	1 828	1 613	124	6 237	6 438	5 764
Summa verksamhetskostnader	9 628	7 179	6 222	224	23 253	21 335	22 672
Uppdrag Ökad kunskap i frågor som rör surrogatarrangemang i utlandet		146			146	70	
Uppdrag Stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd			992		992	405	
Uppdrag Stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.		432			432		
Lämnade bidrag	1 800				1 800	1 800	1 800
Summa kostnader	11 428	7 758	7 215	224	26 624	23 610	24 472

Verksamhetsindelade intäkter 2019

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldraskapsstöd	Familjerådgivning	Totalt	Jmf 2018	Jmf 2017
Intäkter av anslag	9 553	7 169	6 223	224	23 168	20 754	22 535
Intäkter av avgifter och ersättningar	75	11			86	581	138
Intäkter av bidrag		578	992		1 570	475	
Erhållna anslagsmedel för lämnade bidrag	1 800				1 800	1 800	1 800
Summa intäkter	11 428	7 758	7 215	224	26 624	23 610	24 472

För jämförelse, se motsvarande tabeller på nästa sida för 2018.

Verksamhetsindelade kostnader 2018 (för jämförelse)

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldra- skapsstöd	Familje- rådgivning	Omlokalisering	Totalt
Personalkostnader	5 175	3 220	2 502	93	2 012	13 002
Lokaler	750	476	363	14	292	1 895
Övrigt	1 877	1 138	700	115	2 608	6 438
Summa verksamhetskostnader	7 802	4 834	3 565	222	4 912	21 335
Uppdrag Ökad kunskap i frågor som rör surrogatarrangemang i utlandet		70				70
Uppdrag Stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd			405			405
Lämnade bidrag	1 800					1 800
Summa kostnader	9 602	4 904	3 970	222	4 912	23 610

Verksamhetsindelade intäkter 2018 (för jämförelse)

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldra- skapsstöd	Familje- rådgivning	Omlokalisering	Totalt
Intäkter av anslag	7 452	4 603	3 565	222	4 912	20 754
Intäkter av avgifter och ersättningar	350	231				581
Intäkter av bidrag		70	405			475
Erhållna anslagsmedel för lämnade bidrag	1 800					1 800
Summa intäkter	9 602	4 904	3 970	222	4 912	23 610

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	23 167	20 754
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	83	579
Intäkter av bidrag	3	1 571	475
Finansiella intäkter	4	3	2
Summa		24 824	21 810
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-16 269	-13 066
Kostnader för lokaler		-945	-1 923
Övriga driftkostnader	6	-7 310	-6 557
Finansiella kostnader	7	-16	-18
Avskrivningar och nedskrivningar		-284	-246
Summa		-24 824	-21 810
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		1 800	1 800
Lämnade bidrag	8	-1 800	-1 800
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	403	0
Summa		403	0
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	642	852
Summa		642	852
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	11	686	157
Övriga kortfristiga fordringar		0	0
Summa		686	157
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	401	169
Summa		401	169
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	-500	-2 098
Summa		-500	-2 098
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		3 890	5 413
Summa		3 890	5 413
SUMMA TILLGÅNGAR		5 521	4 493
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
14			
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	215	312
Övriga avsättningar	16	145	115
Summa		360	426

Balansräkning forts.

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	1 045	852
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	18	608	526
Leverantörsskulder		1 403	534
Övriga kortfristiga skulder	19	308	261
Summa		3 364	2 174
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	20	1 019	918
Oförbrukade bidrag	21	779	975
Summa		1 798	1 893
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		5 521	4 493

Anslagsredovisning

(tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regl. brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 9 4:10 Ramanslag							
ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	22	2 098	24 737	-1 368	25 467	-24 967	500
Summa		2 098	24 737	-1 368	25 467	-24 967	500

Tilläggsupplysningar

Alla belopp i den finansiella redovisningen, samt i tabeller i årsredovisningen, redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds (MFoFs) bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 15 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde som överstiger ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (helt prisbasbelopp = 46,5 för 2019) och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Bärbara datorer kostnadsförs vid anskaffning. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avräkningstider

3 år	Datorer och kringutrustning inklusive licenser
	Maskiner och andra tekniska anläggningar
5 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag	Lön
Kristina Svartz, generaldirektör	1 116
Reseförmån	141
Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse	

Rådsledamöter/andra styrelseuppdrag	Ersättning
Annika M. Eriksson	0
Migrationsrättsexpert, Migrationsverket	
Maria Eriksson	0
Professor, ämnesföreträdare för Sociala välfärd mot inriktning mot civilsamhället Ersta Sköndal Bräcke Högskola	
Henrik Mungenast	0
Policyspecialist, UNDP	
Magnus Jägerskog	0
Generalsekreterare Bris	
Anna Sarkadi	0
Professor i socialmedicin, Uppsala universitet	
Summa	0

Ersättningar för 2019 utbetalda 2020.

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2019	2018
Totalt	0,6	3,6
Andel 60 dagar eller mer	0	39,3

Uppgifter om sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder lämnas inte eftersom antalet anställda i grupperna är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Noter

(tkr)

Resultaträkning		2019	2018	
Not	1	Intäkter av anslag		
		Intäkter av anslag	23 167	20 754
		Summa	23 167	20 754
		<i>Summa "Intäkter av anslag" (23 167 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (24 967 tkr) på anslaget Uo 9 4:1 ap 1. Skillnaden (1 800 tkr) är bokfört under transferingsavsnittet som Erhållna medel statens budget för finansiering av bidrag.</i>		
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	83	556
		Reavinst maskiner och inventarier	0	23
		Summa	83	579
		<i>Intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen avser försäljning av informationsmaterial.</i>		
Not	3	Intäkter av bidrag		
		Från Kammarkollegiet erhållna bidrag:		
		Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd.	992	405
		Uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd om ökad kunskap i frågor som rör surrogatarrangemang i utlandet.	146	70
		Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.	432	0
			1 571	475

Resultaträkning forts.			2019	2018
Not	4	Finansiella intäkter		
		Ränteintäkter/terbetalning anslag	1	0
		Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	2	2
		Summa	3	2
		<i>Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.</i>		
Not	5	Kostnader för personal		
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	10 224	8 276
		Varav lönekostnader ej anställd personal (Insynsråd)	8	8
		Sociala avgifter	5 559	4 472
		Övriga kostnader för personal	486	318
		Summa	16 269	13 066
		<i>De högre lönekostnaderna (inkl soc avg) jämfört med 2018 beror huvudsakligen på tillsatta vakanser.</i>		
Not	6	Övriga driftkostnader		
		Konsulttjänster	3 098	3 058
		Datatjänster	1 733	1 032
		Resekostnader	1 416	1 246
		Köp av varor	311	225
		Övrigt	753	997
		Summa	7 310	6 557
		<i>Konsulttjänster och datatjänster avser huvudsakligen kostnader för ekonomihantering, ärendehanteringssystem och hemsida.</i>		
Not	7	Finansiella kostnader		
		Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	14	17
		Övriga finansiella kostnader	2	1
		Summa	16	18
		<i>Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.</i>		
Not	8	Lämnade bidrag		
		Lämnade bidrag till organisationer och ideella föreningar	1 800	1 800
		Summa	1 800	1 800

Balansräkning			2019-12-31	2018-12-31
Not	9	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde	0	0
		Årets anskaffningar	414	0
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	0
		Summa anskaffningsvärde	414	0
		Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0
		Årets avskrivningar	-12	0
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	0
		Summa ackumulerade avskrivningar	-12	0
		Utgående bokfört värde	403	0
Not	10	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
		Ingående anskaffningsvärde	1 196	1 155
		Årets anskaffningar	102	801
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-75	-760
		Summa anskaffningsvärde	1 224	1 196
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-344	-655
		Årets avskrivningar	-273	-246
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	35	556
		Summa ackumulerade avskrivningar	-581	-244
		Utgående bokfört värde	642	852
Not	11	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	686	157
		Summa	686	157
Not	12	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	172	169
		Övriga förutbetalda hyreskostnader	229	0
		Summa	401	169
Not	13 (forts sid 48)	Avräkning med statsverket		
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-2 098	-456
		Redovisat mot anslag	24 967	22 691
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-24 737	-24 333
		Återbetalning av anslagsmedel	1 368	0
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-500	-2 098

Balansräkning forts.		2019-12-31	2018-12-31
Not	13 (forts)	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	
		Ingående balans	0 137
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0 -137
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0 0
		Summa Avräkning med statsverket	-500 -2 098
Not	14	Myndighetskapital	
		<i>Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.</i>	
Not	15	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	
		Ingående avsättning	312 334
		Årets pensionskostnad	-8 10
		Årets pensionsutbetalningar	-90 -33
		Utgående avsättning	215 312
Not	16	Övriga avsättningar	
		Avsättning för lokalt omställningsarbete	
		Ingående balans	115 843
		Årets förändring	31 26
		Avsättning för omstruktureringsåtgärder mm	0 -755
		Utgående balans	145 115
Not	17	Lån i Riksgäldskontoret	
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.	
		Ingående balans	852 100
		Under året nyupptagna lån	516 1 202
		Årets amorteringar	-324 -449
		Utgående balans	1 045 852
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 300 1 500

Balansräkning forts.		2019-12-31	2018-12-31
Not	18	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	
		Arbetsgivaravgifter	307 235
		Leverantörsskulder andra myndigheter	300 288
		Utgående mervärdesskatt	0 4
		Summa	608 526
Not	19	Övriga kortfristiga skulder	
		Personalens källskatt	308 261
		Summa	308 261
Not	20	Upplupna kostnader	
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	842 621
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	24 15
		Övriga upplupna kostnader	154 282
		Summa	1 019 918
Not	21	Oförbrukade bidrag	
		Bidrag från statliga myndigheter varav:	
		Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd.	8 595
		Uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd om ökad kunskap i frågor som rör surrogatarangemang i utlandet.	304 130
		Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.	468 250
		779 975	779 975
		<i>Varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>	
		Inom tre månader	779 975
		Mer än tre månader till ett år	0 0
		Mer än ett år till tre år	0 0
		Mer än tre år	0 0
		Summa	779 975

Anslagsredovisning

Not 22 Uo 9 4:10 Ramanslag

ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ram)

Anslaget är räntebärande. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får disponera 730 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d v s 3 % av föregående års tilldelning 24 333 tkr, enligt regleringsbrevet.

Enligt regleringsbrevet disponerar Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd en anslagskredit på 742 tkr. Krediten har inte utnyttjats under 2019.

Enligt villkor i regleringsbrevet får högst 1 800 tkr fördelas som statsbidrag i enlighet med förordningen (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionsammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade.

Utfall 2019	tkr
Bidrag till de auktoriserade adoptionssammanslutningarna	1 655
Bidrag till de adopterades organisationer	145
Summa	1 800

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	1300	1500	1300	500	300
Utnyttjad	1045	852	100	98	79
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1000	1000	1000	1 000	600
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	1	0	0	0	0
Räntekostnader	14	17	23	19	3
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Övriga avgiftsintäkter	83	579	137	114	10

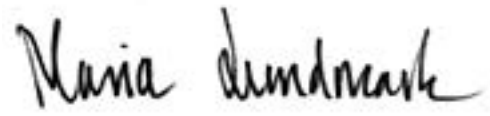
(tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Anslagskredit					
Beviljad	742	729	1 446	712	457
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	500	2 098	456	3 561	890
Bemyndiganden – ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	16	18	15	13	11
Medelantalet anställda (st)*	18	14	16	14	13
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda 2015 är tjänstledig personal eventuellt inte frånräknad.

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Skellefteå den 21 februari 2020

Maria Lundmark
Tillförordnad generaldirektör

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD